

Církevní restituce: příležitostí pro jiné mnoho nebude

Author: SF/pb | Published: 02.04.2013

Nejspíš přehnané naděje vyvolává právě rozsah restitucí. Co do položek jde sice o soubor velmi mohutný (v řádech desítek tisíc), ovšem jeho celková hodnota není v makroekonomickém pohledu nijak závratná. Zhruba 134 miliard korun je nepochybně značná částka, ale v porovnání s restitucemi v 90. letech takřka zanedbatelná - tehdy šlo o majetek v odhadované hodnotě 2 bilionů korun.

Hospodáři v sutanách

Navíc církve (řeč je hlavně o církvi katolické, která je u nás zdaleka největší, nejpočetnější a nejmajetnější) u nás „na vlastní triko“ - a nejspíš nikoli špatně - hospodaří už dnes a mají k tomu i potřebný aparát. „Restituce pro nás nejsou důvodem k nějakým větším organizačním změnám, snad zřídíme malé lesní správy,“ komentuje dopady chystaných majetkových transferů na profesní zázemí pražského arcibiskupství Karel Štícha. Možná je na místě zmínit skutečnost, že církve u nás dlouhodobě spravují 3 500 kostelů či kaplí a jen o málo menší počet farních budov a podobných objektů - ty ostatně nebyly ani komunistickým režimem nikdy zabráný, zkušeností se správou nemalého nemovitého majetku tak církevní instituce mají i v Česku rozsáhlé a letité.

Pravdou ovšem je, že na rozdíl od současnosti vnější hospodářská podpora církví (dotace ze státního rozpočtu) bude pomalu vysychat a v páté dekádě tohoto století už budou církevní organizace (a náboženské společnosti - dikcí zákona) majetkově odkázány jen samy na sebe. Pavel Doležal z investiční společnosti AVANT přitom na zmíněném semináři na případové studii výmluvně ilustroval, že potřeba efektivního hospodaření bude pro církve jednoznačným imperativem a základní podmínkou k naplňování jejich poslání. Tuzemské církve ani dnes, ani zítra zřejmě nebudou hospodařit s nějakými velkými „přebytky“, už pro poměrně značné náklady na správu majetku, který vlastní.

Advokátní žně na obzoru

Přesto se zdá, že na své si při restitucích - je-li řeč o externích dodavatelích - přece jen jedna profese přijde: právníci a advokáti. Jako vždy není příslušná legislativa ideální. „Poněkud paradoxní například je,

že na majetek, jehož výčet je víceméně tajný a pro veřejnost není přesně definován, zákon o majetkovém vyrovnání uvalil zákaz nakládání, tedy blokaci,“ konstatuje Tomáš Běhounek z advokátní kanceláře bnt. Už to může vyvolat problémy, když se pomine ta okolnost, že stále trvá možnost napadát soudně i majetkové převody ještě z 90. let s odvoláním na tehdejší obdobná blokační ustanovení. Tím spíše, že osob oprávněných k restitucím je podle zákona zhruba tisíc - v rozporu s všeobecným povědomím, že jde pouze o několik málo registrovaných církví. Možností zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými organizacemi totiž mohou využít i jejich různé organizační složky, u katolické církve například i jednotlivé farnosti.

Potenciál vleklých soudních sporů přitom nepochybně posiluje také celková nálada ve společnosti, která restitucím není příliš nakloněna. Trochu másla ovšem mají na hlavě podle Diany Rádl Rogerové z poradenské společnosti Deloitte i samotní restituenti: „Detaily církevních restitucí nejsou veřejností dobře vnímány - a nejsou ani dobře vysvětlovány.“

02.04.2013 08:13, SF/pb